

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVI.

GIRONA, X JULIOL M.CM.XXV.

NVM. CLXXVI

La profanació de l'obra d'En Clavé

O es pot pas negar que l'obra musical d'En Clavé tingué la seva època d'un esplendor i eficàcia manifestos.

No hi hagué poble ni poblet que resistís la poixança infiltrada amb veritable equanimitat per uns quants admiradors del mestre. Perquè l'obra d'En Clavé si no posseïa la perfecció tècnica en la música, la tenia, en canvi, en la tendència purificadora a l'home indiferent i sobre aquest ésser, que es va mantenir en un ambient de finesa i rusticitat a la vegada, obrà tota sa penetració en un sentit francament moral. Clavé fou un gran moralista, superior en aquest caire a com a compositor i poeta.

A cada poble de Catalunya es formaren cors enaltits per la bona fe i amb aquell entusiasme propi del moment. S'ajuntaren i amassaren en un sol sentir, ço és, cantar i proclamar l'ideal al so de *La Primavera*, *Les flors de Maig*, *Els Pescadors*, etcètera etc., fruita madura i mengívola per aquella gent, orfes de les innovacions que la nova societat havia de posar a l'aprovació dels homes del demà.

Avui els cors d'En Clavé són un espectre de la idealitat passada. En oir-los cantar, decepcionen i deixen una mena de melangia, demostrant clarament que tota llur tasca artística no és fructífera i posa de relleu la negació del que deurién ésser totes les entitats corals de Catalunya.

Sols una herència deixà: l'iniciativa, la qual fou recollida amb ferma devoció per un mestre de significat valor, conreador excels de la música orfeònica. Aquest és el mestre Millet, qui amb un esforç d'apòstol ha creat l'Orfeó Català i junt amb aquesta massa, glòria suprema en el món musical, és el perfeccionador de l'obra inicial d'En Clavé, que sense necesitat de fer oir cap de llurs composicions, la seva constitució

és un homenatge continuat a aquest nom respectuós qui marca tota una època i fa recordar amb certa recança el començament de la renaixença d'un poble.

* * *

La nostra ciutat acull durant l'any unes quantes entitats d'aquest gènere que venen a cantar pretèrites cançons, flors mustigades pels temps, i tots els coristes amb la barretina mal posada, com volent ridiculitzar una prenda tan simbòlica, representació genuïna de la noble gent del camp i la muntanya, canten llargament sense bellesa i sense el més lleu indici d'art.

Perquè cal fixar-se en la manera d'interpretar totes les peces musicals que formen el repertori de cada cor.

Serà tal volta per l'esforç que necessita el mestre director per disciplinar les veus dels cantaires o pel grau d'indiferència d'ambdues parts, que no s'hi noti justesa en la dicció allunyant del tot aquella ductilitat que requereixen les obres corals. Per això no és d'estranyar que sempre que sentim un cor ens faci recordar una anècdota viscuda.

En una vila no llunyana de la nostra capital, tingueren la pensada de contractar una entitat coral per que dongués una audició a l'objecte de realçar el programa de festes que aquell any celebraven en caràcter extraordinari.

Comença l'execució, i en parar de sobte, després d'un fort sostingut, s'oi en mig d'aquell silenci i com si anunciessin un producte remarcant, la veu potent d'un espectador que digué: «Sembla un bassal de granotes!» que no tingueren temps d'ofegar en rependre l'obra en execució. Aquell espontani comentari fou com una ferida mortal a un eos anèmic que s'anà acabant en un sanglot de moribund.

* * *

En la darrera excursió artística que han fet a Girona aquesta gent embarretinada, ens donaren com a fi de festa un espectacle que no volem passar sense consignar.

En sortir de la fonda on s'hostatjaven les jocosos entitats *La Violeta*, *El Pensil*, *La Cigala*, etc., i fer via cap a l'estació per empendre el retorn a llurs pobles, s'afil·leraren en línies de quatre, com si perteneixessin a un cos d'exèrcit, armats d'una escombria de canya cadascú i amb un farcellet a l'extrem com a trofeus de guerra conquerits en el camp del mal gust, es dirigiren vers el punt on havien d'ésser *facturats* vers llurs llocs respectius.

Guaitant-los, hom pensava: aquesta fou la representació de la nostra espiritualitat en aquell lamentable viatge a París? Aquesta munió d'homes són la manifestació clara

i enlairada dels cants de la terra catalana que recentment visitaren la cort? Còm degueren riure de la nostra real o aparent puerilitat!

Per això, sentint l'anhel de respectar el nom altiu d'En Clavé i que la seva figura sia entre nosaltres una grata recordança, voldriem que tots els estandarts i barretines claverianes, restessin com una relíquia preuada en els museus d'antiguitats.

JOSEP MASSANAS

DE COL·LABORACIÓ

Músics romàntics: Schubert, Schumann i Mendelssohn

(Del llibre publicat amb aquest títol, per la Editorial Páez, de Madrid, com a segon volum de la «Biblioteca de Artistes cèlebres»).

Schumann perdió a su madre el 4 de febrero de 1836, y entonces decide pedir a Wieck la mano de su hija. Desde Zwickau, adonde había asistido con motivo de aquella magna desventura familiar, escribe Roberto a Clara el 13 de febrero: «Hoy ha sido para mí un día lleno de emociones. Se ha abierto el testamento de mi madre. Detalles sobre su defunción. Afortunadamente, tu radiante imagen flota sobre todas estas tinieblas, ayudándome a soportar mis dolores. En Leipzig mis primeros pasos serán para poner en orden mis asuntos económicos. En cuanto a la parte moral, es pura. ¡Acaso tu padre no se oponga cuando yo le pida su bendición!... Probablemente nosotros habremos de trabajar bastante y nivelar no poco antes de llegar a la boda, pero tengo confianza en nuestra suerte. El Destino ha dispuesto que seamos el uno del otro; aunque lo sabía desde hace largo tiempo, me faltó audacia para decírtelo más pronto y para que me comprendieras más pronto tú...»

Federico Wieck se opuso, sin embargo, al proyectado matrimonio, fundándose en la modesta fortuna de Roberto y en la escasa solidez de su reputación artística. A pesar de la paterna prohibición, los enamorados seguían viéndose y hablándose. Entonces Wieck dispuso que Clara fuese a Dresde. De tal acontecimiento, que no logró entibiar el mutuo afecto de los novios, habla una carta, escrita por Schumann aquel mismo año a su amigo Kalhert, donde se lee:

«Clara ama y es amada. ¡No diré por quién! La feliz pareja se vió, se habló y se

puso en relaciones a escondidas del padre. Este lo ha descubierto, se opone al matrimonio y nos impide toda comunicación bajo pena de muerte. Como le hemos desafiado mil veces, ha llevado a su hija a Dresde... Yo ruego a usted que la vea y me dé noticias suyas...»

Los disgustos, dificultades y contratiempos motivados por la actitud de Wieck contribuyeron a amargar una existencia ya atribulada en medio de sus alegrías. Sabía Schumann que con una común voluntad y actuación, vencerían ambos aquel obstáculo que se interceptaba en el camino de su felicidad. Y envió a Clara una carta, rogando que la entregase a Wieck el mismo día en que la muchacha cumpliera diez y ocho años, es decir, el 13 de Septiembre de 1837. Ella aceptó el encargo, como lo atestigua su gentil respuesta, de la cual es el siguiente fragmento: «¿Podría yo describir las penas de mi corazón y las lágrimas vertidas? ¡Oh, no! Si el Destino quisiera que pudiésemos hablarnos, acaso entonces... Dios no permitirá de ningún modo que mis diez y ocho años me proporcionen un doloroso día; eso sería demasiado cruel... Nada en el mundo nos hará retroceder, y yo demostraré a mi padre que los corazones jóvenes también pueden mostrarse firmes.»

JOSÉ SUBIRÁ

Associacions de Música

PALAMÓS.—I curs, VIII concert. Executants: Sextet Granados.—Obres: «Quintet» en *do*. Largo. Allegro moderato. Larghetto. Rondó, Mozart.—«Pastoral», Pierne. «Caprici sobre aires daneses y rusos», op. 70, Saint-Saëns.—«Gavota», Thuille.—«Quintet» en *mi bemoll*, op. 16. Grave-Allegro ma non troppo. Andante cantabile. Rondó: Allegro ma non troppo, Beethoven.

SANT FELIU DE GUIXOLS. I curs, VIII concert.—Executants: Sextet Granados.—Obres: «Quintet» en *do*, Mozart; «Pastoral», Pierne; «Caprici sobre aires daneses y rusos», op. 70, Saint-Saëns; «Gavota», Thuille; «Quintet» en *mi bemol*, op. 16, Beethoven.

PALAFRUGELL.—Curs I, concert VIII. Executants: Sextet Granados.—Obres: «Quartet» en *do*, Mozart; «Pastoral», Pierne; «Capricho sobre aires daneses y rusos», Saint Saëns; «Gavota», Thuille; «Quintet» en *mi bemol*, op. 16, Beethoven.

PALAFRUGELL.—Curs I, concert IX, clausura de curs. — Executants: Quartet Casals, Mercè Plantada i Frederic Longás. — Obres: «El rei dels verns», Schubert; «Frisança», Schubert; «Campanetes de neu», Schumann; «El papalló», Schumann; «Les fulles són mortes», Doret; «Ja és ací», Wolf; «Quartet» n.º 1, op. 12 en *mi bemol major*: Allegro non tardante. Canzonetta-Allegretto. Andante espressivo. Molto allegro e vivace, Mendelsshon; «Cançó», Lambert; «Orfe», Garreta; «Larirà», Lamote de Grignon; «Cançó de taverna», Buxó; «La noia bonica», Longás; «Flor tardana», Longás; «Una cançó teixiré», Longás; «Quartet» segon en *re menor*: Allegro moderato. Scherzo-Allegro. Nocturno-Andante. Finale, Borodin.

FIGUERES.—Curs II, concert IX. Executants: Sextet Granados.— Obres: «Quintet» en *do*, Mozart. — «Aubade», Pessard. — «Quintet» per a instruments de vent. Allegro. Andante. Finale: Vivace; Taffanel.—«Sextet» op. 191 b. Allegro moderato. Andante molto. Menuetto. Allegro finale; Rheinberger.

REUS.—Curs IV, concert XXXVI. Executants: Sextet Granados i Eduard Toldrà.—Obres: «Sonata» en *fa major*. Adagio cantabile - Allegro deciso. Largo assai-Allegro (Giga); Haendel. — «Quintet» en *mi bemoll*, op. 16, Beethoven. — «Sis sonets». Sonetí de la rosada. Ave-Maria. Les birbadores. Oració al maig. Dels quatre vents. La font; Toldrà.—«Sextet», op. 191, b., Rheinberger.

BARCELONA.—Sala Mozart. — Concert de violoncel i piano. Executants: Galvez i Roma. — Obres: «Sonata». Lento-Allegro moderato. Allegro-Scherzando. Andante. Allegro mosso; Rachmaninow.—«Sonata» (N.º 10). Allegro. Andante. Scherzo; Beethoven. — «Vals curt», Roma — «Estudi», Roma. — «La filadora», Roma. — «Lento», Strauss.—«Minuet», Debussy; «Fulla d'album», Moussorgsky; «Scherzo», Buxó; «Egloga», Pau Casals; «Dança gitana», Jeral.

—Sala Mozart.—Associació íntima de concerts.—Curs V, concert IX. Executants: Orquestra de la Associació. Direcció: E. Ainaud. — Obres: «Suite de Castor et Polux». Ouverture. Gavotte. Tambourin. Air gai. Menuet. Passapied. Chaconne; Rameau.—«Tercera simfonia». Allegro non molto. Andante amoroso. Tempo di minuetto. Presto ma non tanto; Boccherini.—«Largo», Haëndel.—«Gavota», Bach.—«Simfonia» en *do*, «Le Midi». Adagio - Allegro. Adagio recitativo - Adagio. Minuetto. Finale-Allegro; Haydn.

Noticiari

Hem rebut el primer número de la revista «Mundo Musical», orgue del Sindicat Musical de Catalunya i que sortirà una vegada al mes. En agrair la salutació que fa a la premsa, li desitgem la millor prosperitat i que el major encert coroni la difícil tasca imposada que és realment de sacrifici i de abnegació.

Benvinguda siga la publicació germana i com a tal la estimem, fent vots per a que prossegueixi amb sa finalitat que no és altre que la major dignificació moral i material de tot el professorat. No cal dir que gustosíssims deixem establert el canvi.

§ Amb molt falaguer èxit va tenir lloc el darrer concert de la tanda organitzada pel Conservatori de l'Ateneu Igualadí, a càrrec del notable Cor escolar i Cor d'hommes (aquest de recent creació), dirigits pel mestre Borguñó, formant un conjunt de 250 coristes, executant el primer obres a diverses veus de Apeles Mestres, Romani, Morera, Borguñó i algunes cançons populars, i el segon, «El cant del Joves», de Borguñó, «Gratitut», «Les Flors de Maig» i «Els xiquets de Valls», d'En Clavé, cridant extraordinàriament l'atenció la plenitud del conjunt i la pulcra execució assolida en tan poc temps.

A la tercera part, les esmentades seccions corals interpretaren conjuntament obres de Borguñó, Clavé, Pérez Moya, Lulli i Morera, essent la majoria bisades. El mestre Borguñó (l'ànima d'aquestes institucions) i els coristes foren aclamats llargament per la distingida concurrència que omplenava el Teatre.

§ El Orfeó Popular «Unió Celranense», sots la direcció del mestre En J. Fort, donà amb èxit un concert a Cervià de Ter, executant obres de Carre, Fort, Morera, Pujol, Bartomeu, Sancho Marraco, Vives, Alvarez, Pérez Moya, Voltas i Serracant. Totes les obres foren fortament aplaudides, bisant-se la plegària de Alvarez i la «Festa Major», obra basada sobre cants populars, original del mestre del Orfeó, En J. Fort. Fou una festa altament simpàtica.

§ Atentament invitats pel mestre Civil, assistírem a la festa examen de fi de curs que, al lloc aont té instalada la seva Acadèmia, se celebrà el dia set del mes en curs. Un bon estol de alumnes ens presentà, i en tots ells hi observàrem de una manera palesa una escola acurada que és lo fonamental de tot bon pianista. Cal remarcar el jove i ja avui excel·lent pianista En Jaume Roca, que executà amb perfecció admirable la «Sonata n.º 7», de Beethoven, i la «Romança en Fa major» i el «Allegro-Carnaval de Viena», de Schumann. Fou aplaudit llargament i amb justícia.

Mereix també nostres lloances En Salvador Dubau, Na Maria Vilella i Alfons Sánchez, tots ells de remarcables qualitats que fan esperar uns bons pianistes del demà.

Heu's aquí el programa de les obres executades:—Beethoven: «Primer moviment Sonata n.º 7», Jaume Roca. — Schumann: «Allegro-Carnaval de Viena», Jaume Roca.—Schumann: «Romança Fa major», Jaume Roca.—Czerni: «Estudi en La», Salvador Dabau.—Chopin: «Polonesa n.º 3», Salvador Dabau.—Mendelssohn: «Filadora», Salvador Dabau.—Grieg: «Papilló», Maria Vilella.—Schubert: «Impromptu», Maria Vilella.—Granados: «Dedicatòria-Fantasma», Alfons Sánchez. — Beethoven: «Bagatella», Carme Batallé. — Beethoven: «Valse V. Ilagesise», Carme Batallé.

La tasca del mestre Civil és digna del mellor elogi, i sa obra es veu cada dia més i més coronada pel èxit més difinitiu.

§ El «Quintet Empòrium» donarà en els dies 20 i 21 d'aquest mes quatre concerts al Hotel-Restaurant de Sant Sebastià, de Palafrugell. Així mateix donarà sis concerts al Casino de Lloret de Mar els dies 24, 25 i 26, amb motiu de sa festa major.

§ Ha tingut lloc, darrerament, a la Sala Mozart, el concert de piano que tots els anys, a fi de curs, celebren les deixebles del professor Ricard Vives. Un programa copiós on predominaven les obres de Chopin, Mendelssohn i Grieg, amb altres modernes de diverses escoles, fou interpretat amb bon gust i remarcable destresa per un estol de senyoretetes, bon nombre de les quals havíem tingut ja ocasió d'elogiar els anys anteriors. Heu's aquí llurs noms: Concepció Mundó, Montserrat Camps, Joaquina Llorens, Maria Rodergas, Maria Jordana, Angela Puig, Concepció Carreras, Anna Argilagós, Mercè Santacana, Paquita Argilagós, Pilar Saforcada, Montserrat Mora, Carme Verdaguer, Enriqueta Coral, Dolors Fusté, Pilar Pinós, Dolors Gallardo, Trinitat Aguilar, Maria de Sentmanat i Güell, Trinitat Brunet i Rita Brosa.

Totes elles es feren dignes de l'aplaudiment que l'auditori els atorgà, fent extensiva la felicitació a llur mestre En Ricard Vives, el reputat pianista del Trio Barcelona.

§ Gaspar Cassadó (el ben talentós i ben aplaudit deixeble de Pau Casals) ha tocat també, a París, amb un èxit franc. La crítica fa grans elogis del jove i ja ben conegut concertista. Maurice Imbert escriu, per exemple, des de «Le Courrier Musical», de París: «El sol ibèric té, per ventura, una influència benefactora per a fer madurar el talent violoncel·lístic? Car es innegable que si un dia En Casals abandonés la seva real corona, cap confrare, crec jo, seria més mereixedor de lluir-la que En Cassadó... La seva sonoritat és prodigiosament variada i el seu encís és intensíssim en tota la gama de colors.» El crític que ens ocupa fa constar també, entre altres co-

ses ben justes i afalagadores per a l'artista al qual van adreçades, que la virtuositat d'En Cassadó és «ahurissante».

Consignem amb gust els grans èxits del dos notabilíssims artistes catalans.

§ En representació de la Associació de la premsa d'aquesta ciutat, nostre Director ha sigut designat vocal de la comissió mixta que ha de tenir per objecte la organització de festes per les properes fires de Sant Narcís. Es propòsit nostre la celebració de dos grans concerts pel notabilíssim Orfeó Català i la meritíssima Orquestra Pau Casals.

§ A. Felici ha cantat amb èxit, al Teatre dels Camps Elisis, de París, entre altres coses, pàgines de Pedrell i Granados. I al mateix festival (car es tracta, en efecte, d'un festival dedicat a la música hispànica), l'Argentina dansà pàgines de Turina, Granados, Malats i Albèniz.

També es cantaren i dansaren cançons populars harmonitzades per Joaquim Nin, que el propi autor de les harmonitzacions acompanyà.

§ Ha presentat la dimissió de director del Sextet que actúa a la «Sala Edison», de Figueres, el mestre En Martí Llobet. Aquesta resolució ha sigut molt sentida per tots els aimants a la bona música.

§ S'ens diu que la orquestra «L'Art Gironí» serà properament objecte de una extensa reforma. Al menys en aquest sentit han començat les gestions. Es de lamentar la no continuïtat del mateix professorat que actualment l'integra, tinguent en compte el bon lloc que s'havia conquistat, donada la vàlua dels components de la avui notable orquestra-cobla. No cal dir que ho sentim vivament.

§ Se troba a París el mestre Pau Casals, on ha donat un concert al Teatre de la Ópera, juntament amb els eminents Thibaud i Cartot. Tota la premsa de la capital francesa dedica els més entusiastes elogis als tres artistes i marquen aquest concert com una data memorable.

§ En un dels concerts organitzats darrerament, a Brussel·les, pel Quartet Guller, s'executaren els Capricis romàntics, de C. del Campo, i un Quintet, de Turina. A més el tenor G. Petit, el qual ha cantat amb èxit al Teatre de la Moneda, «Peiléas et Mélisande», interpretà pàgines de Falla, Albèniz i Granados.